

Були також визначені фактори, що впливають на процес зміни олімпійської програми (рис. 2)

Це фактори, пов'язані з діяльністю міжнародної олімпійської системи, політичною та економічною діяльністю у суспільстві, засобами масової інформації, з історичним розвитком олімпійського руху і суспільства в цілому.

The article reveals the place of the program in the system of the Olympic games; besides, the factors influencing the process of the changes in the program of the Olympic games are also indicated.

ОЛІМПІЙСЬКІ ВИДИ СПОРТИВНОЇ БОРОТЬБИ У НОВИХ СОЦІАЛЬНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ

ДМИТРО ГОЛОД

*Український державний університет
фізичного виховання і спорту*

Починаючи з часів Стародавньої Греції й до сьогоднішніх днів, олімпійський спорт пройшов унікальний історичний шлях. Його велика популярність у світі та тісний взаємозв'язок з іншими суспільними явищами, дозволяє говорити про нього, як про частину соціальної системи, яка має окрім стійких історичних традицій, також і міцний потенціал реалізації своїх можливостей у різних сферах спортивної діяльності людини.

Сучасний олімпійський спорт давно вийшов за межі інтересів певної групи осіб та організацій, що зацікавлені тільки в його розвитку. (В.М. Платонов, В.В. Петровський, 1995). Тому природно, що для ефективного функціонування усередині системи олімпійського спорту, необхідно

здійснювати автономний розвиток тих видів спорту, які складають його сукупність. Однією з підсистем олімпійського спорту є спортивна боротьба.

Практика останніх десятиріч довела, що процес популяризації олімпійських видів спортивної боротьби в світі, досяг широких масштабів на усіх континентах. Про місце та роль греко-римської, вільної боротьби та дзюдо в міжнародному спортивному русі свідчить постійне збільшення кількості їх дисциплін у програмі Олімпійських ігор. Прикладом, може бути включення жіночого дзюдо (1992) та таеквандо (2000) в олімпійську програму.

Про достатньо високий рівень розвитку боротьби в міжнародному олімпійському русі, свідчать не тільки підсумки Ігор у Атланті, але й кількість спортсменів та країн-учасниць, які представляли ці види спорту.

Враховуючи місце боротьби у міжнародній спортивній спільноті, є підстава розглядати її функціонування на рівні самостійної системи олімпійського спорту.

Принципово нова соціально-економічна ситуація, яка склалася в Україні, призвела до кардинальних змін у різних сферах суспільного життя, в тому числі в олімпійському спорті та його підсистемі - спортивній боротьбі.

Практика сучасного олімпійського спорту довела, що українські спортсмени, які виступали у складі збірної команди колишнього СРСР, здобули високий авторитет на міжнародній арені. Особливо значними є успіхи української школи спортивної боротьби, яка за останні десятиріччя утвердилась як одна із найсильніших в світі.

Досягнення українських борців в Атланті забезпечувалися, з одного боку, потенціалом, закладеним системою радянського спорту, із іншого – суттєвими змінами, які відбулися у структурі, змісті та формах функціонування її складових.

Визначаючи перспективні напрямки розвитку спортивної боротьби в Україні, як підсистеми олімпійського спорту, важливо зважити на зміни, які сталися в суспільстві (економічні, ідеологічні, політичні, соціальні тощо);

особливості організації підготовки; мотивацію населення до занять зі спортивної боротьби; показники розвитку видів спортивної боротьби в країні та ін.

Аналіз експертних оцінок у сфері спорту вищих досягнень, дозволив виявити особливості функціонування видів спортивної боротьби у системі олімпійського спорту України. На основі одержаних результатів, можна констатувати :

- Серед різних соціальних підсистем, що більше чи менше відображаються на розвитку видів спортивної боротьби, роль економіки у 90-х р.р. значно зростає. У порівнянні з 80-ми р.р., державний устрій, ідеологія та політика помітно зменшили свій вплив на ефективність функціонування єдиноборств у країні.

- Порівняльний аналіз одержаних даних довів, що ступінь впливу соціальних умов на розвиток системи спортивної боротьби у 80-ті р.р., суттєво вищий за всі показники 90-х р.р.

- Рівень видів забезпечення розвитку спортивної боротьби (кадровий, матеріально-технічний, фінансовий, науково-методичний) значно знизився. Причина - політичні, економічні, соціальні та ін. зміни, що торкнулися України у 90-х р.р. Але, демократичні перетворення в Україні, сприяли підвищенню значення соціально-правового та інформаційного компонентів у системі спортивної боротьби.

- У процесі реформування українського спорту, змінилась не тільки ступінь впливу нормативних документів на його функціонування, але і саме значення організаційних структур в олімпійських видах спортивної боротьби.

- Специфіка розвитку спортивної боротьби в Україні, яка обумовлена частковими перетвореннями у структурі олімпійського спорту країни, дозволила виділити пріоритетні форми та джерела її фінансування.

- Ступінь мотивації населення до занять олімпійським спортом та видами спортивної боротьби на Україні у 90-ті р.р., значно знизився.

Результати проведених досліджень, дозволили сформулювати наступні висновки :

1. Зміни, які відбулися в ідеологічній, політичній, економічній та інших сферах суспільного життя України у 90-ті роки, обумовили певні відміни у функціонуванні спортивної боротьби, як складової системи олімпійського спорту.

2. Аналіз літератури та результати досліджень дозволяють припустити, що високі спортивні досягнення українських борців у 80-ті роки головним чином визначались наступними факторами: організацією та керуванням олімпійським спортом; підготовкою кадрів; матеріально-технічним та медико-біологічним забезпеченням; рівнем спортивної науки та ступенем її реалізації у практиці; методикою спортивної підготовки; територіальними та демографічними можливостями; традиціями та цінностями суспільства.

3. Використання перспективних напрямків у функціонуванні системи спортивної боротьби (формування законодавчої бази спорту; встановлення пільгової системи оподаткування для спонсорів; реалізація тісної взаємодії між НОК, НСФ, асоціаціями, спортивними клубами; створення необхідних умов для фінансування олімпійського спорту додатковими джерелами; розробка спеціальних маркетингових програм; забезпечення та удосконалення соціальних гарантій у олімпійському спорті та ін.), дозволить створити необхідні передумови для успішної підготовки та гідного виступу борців України на майбутніх Олімпійських іграх.

OLYMPIC WRESTLING EVENTS IN NEW SOCIAL CONDITIONS OF UKRAINE

GOLOD DMYTRO

UKRAINIAN STATE UNIVERSITY OF PHYSICAL CULTURE AND
SPORT

The s having been previously carried out permitted to determine the role and the place of Greco-Roman, free-style wrestling and judo in the international sports movement. The state of the wrestling events` development has been analysed in Ukraine (1980-1990). In our investigation the correlation of various social subsystems (wrestling, economy, etc.) has been found. The new

trends of the development of wrestling have been suggested in the new social conditions in Ukraine.

ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОГО ТЕНІСУ В УКРАЇНІ

ОЛЬГА БОРИСОВА

Український державний університет фізичного виховання і спорту

У теперішній час у світі відзначається тенденція прискорення розвитку професійного спорту. Перш за все це пов'язано з активізацією в спорті процесу комерціалізації; з рішенням МОК про допуск професійних спортсменів у 5 видах спорту (в тому числі і теніс) до Олімпійських ігор; з процесом перебудови у соціально-політичній сфері та переходом до ринкових відносин з відходом від адміністративно-командних методів керівництва та керування спортом до економічних тощо.

Ця тенденція чітко спостерігається також і в Україні.

Метою цієї роботи є вивчення передумов розвитку професійного тенісу в Україні, які обумовлюють розвиток тенісу як професійного виду спорту у соціально-економічних умовах, що склались.

По-перше, теніс є достатньо популярним видом спорту в Україні. За даними Мінмолодьспорту України (зараз Державний комітет з фізичної культури та спорту) на 1997р. теніс розповсюджений у 17 областях із 24. Усього в Україні кількість тенісистів становить 5686 чоловік.

По-друге, за результатами опитування, яке було проведене у 1997р. серед провідних тенісистів України, з 30 опитаних (це спортсмени збірної команди України, які складають список 20 найсильніших за національним рейтингом) 97% у своїй кар'єрі